

— Այնքո՛ւ բաշա հազրէթլերինն ումէլիյի Եարգի վալիիկինն նասպ պուլլուր տուղունա տայիր Պապը Ալի ճանիպինտէն Էլլորաբա վուգու պուլանն ինհաբա, Պէրլին ահտնամէսինն վազը իմզա իտէն տէվլէթլեր թարա-
ֆընտան պիլիթի Թիֆազ մուվաֆազաթ ճէվապը վերլիպ, տիւնքի կիւն Պապը Ալիիէ վիրուտ իթմիշ տիր :

Միւշարիլէյին մէմուրիյէթլերի-
նին ընամէն իճրասը, պու ճէվապը մուվաֆազաթա թաալիզ օլունմուշ պուլունտուղունտան, պու կիւն եարըն իլանը ընամիսինն նէշը օլունմազը մէմուլ տուր :

— Յար տիւ Պոֆօր զազէթասը, Եոնան մէսէլէսինն հալլի, Պապը Ալի ճանիպինտէն տիւնլի մուշազամանըն ընլինն հալլալէ գըլընտըղըն եազմը իսէ տէ, Վազթ զազէթասը պու հա-
վատիսին սահիհ օլմաթըղըն, վէ մէ-
սէլէյի մէզպուրէ, տէվլէթլին հուգու-
գունա ալիտ մէսէլէյերտէն օլմազլէ,
անըն հալլի մատտէսի, մէճալիսը ալի-
եհնին միւշաքէրաթը թահթընտա
պուլունտուղունու պէնան իտիւտ :

— Իլիտիլտիկինն կէօրէ, Բանկալ-
թի էհալիսի, լէնտի վարըլարընտա
տախի պիր սէյաբ բազար գուրու-
մասըն Ալթընը տայիլէտէն թալէպ
իթմէքտէ իթիշ :

— Բասկալանըն իթիննի բազար
իթթէսի կիւնիւ սապահըն, ատալարա
իլլէնէն վաբօրլարըն պիրինտէն Իօլ-
նուլար չըգ մազտա իթէն, օն իթի եա-
շընտա պիր գըղ չօնուգ տէնիլլէ տիւշ-
միւշ, վէ թազրիպա օն տէօրթ եա-
շընտա պուլունան տիկէր պիր էրքէթ
չօնուգ տախի հէման տէնիլլէ տիւշ-
եարազ, մէրգումէյի սալիմէն տէնիլլ-
տէս չըգարըն, վէ շու չէճաթ լէս-
թէնտէն սոսա կիւն մաալիս մէ տա-
պիր չէյ եարմը տըր կիպի, պիլաթէ-
քէպպիւր օրատան սալիմէն տուր :

— Սուլթանիէ նամ վաբօր ըիւ-
քիւպը Եահանէնէ թախսիս օլունմա-
սընտան նաշի, նոգսանլարըն իթմալ
զըմընտա Թէրսանէնէ կիրմիլ տի :
Պու լէրըն թամիրաթ վէ թէճհիլաթը
իթթամ պուլունտուղունտան, պիր ի-
քի կիւնէ գատար Թէրսանէնէ չըգա-
րազ, Տօլմա Պաղէ էօնիւնտէ լէնկէ-
րէնտազ օլունմազ տըր :

— Սապըզալը կիրուհունտան իսքի-
րօ նամ չախս, էվլէլէր կիւն Թօրհա-
նէտէ Պաեաղիտ մահէլլէսինտէ քեային
սարաֆ Թօտօրինն օտաքընա կիրէ-
րէթ, 341 լիրա ալսզ վէ սիրգաթլէ,
Ֆիրար իթմէքտէ իթէն, Թօրհանէտէ
նօթմա պէրլէմէքտէ օլան զապիլիէ
էֆրատընտան իսկիւտարը Մուսթա-
ֆա թարաֆընտան կէօրիլէրէթ, Թու-
թուլաճազը էսնտա, շախսը մէրգու-
միսքիւր, լէնտիսին գուրթարմազ
մազսէտիլլէ, սիրգաթ իլլէտիկի ազ-
չէնին նըթընը նէֆէրի մէրգու-
մէք իթմէսիլ իսէ տէ, նէֆէր, գա-
պուլ իթմէնէրէթ, սարիզի մէրգու-
միւշ իթմէնէրէթ, Պէրլին միւշապարթըղընա կէօ-
թիլիւպ թէօլիմ իթմիշ, վէ սէզքիւր
միւշասարթըղընտան մէպաղը մէզ-
քիւր քեամիլէն սահիպի Թօտօրիէն
իթա գըլընտէ օլունու կիպի, սարիզ
տախի հազգընտա լազըմ կէլէնէթ
մուամէլէյի գանուսիէնին թայիլի
իլլին, էվրազըլա պէրապէր, մահթէ-
մէյի ճէզաիէն վէրիլմիշ, վէ նէֆէրի
մէրգու-միւշ պաշըլըլա թալիթի պուլ-
ընուլ տուր :

— Ենին քէօրիւնիւն եերինն վազ
օլունմազ տէմիր քէօրիւնիւն տու-
պալարը, մըգտարը քիֆաեթտէ օլմա-
տըղընտան, միւթէհալտու թարա-
ֆընտան իսկիլթէրատա պիր գաշ
տուպա իմալ իթմիլէրէթ, պաղը

նոգսանլարը իթմալ օլունմազ իւզրէ,
Թէրսանէնէ կէօնտէրիլմիշ իտի : Պու
տուպալարըն նոգսանլարը իթմալ օլ-
մուշ օլունուղունտան, պիր իքի կիւնէ
գատար Թէրսանէնէ քէօրիւնիւն նազ-
լիլէ, եերլէրինն վազ, վէ քէօրիւնիւն
գէտէլէնմիշ օլան եերլէրի թամիր օ-
լունմազ տըր :

— Բուլմէլի Եարգի վալիիկինն նասպ
ու թայեին օլունան Այէգօ բաշա հազ-
րէթլերի հազգընտա պաղը մալիւմաթ
տըր :

Այէգօ բաշա, իթիֆանաքի Վօկօ-
րիտիս պէյին իթիննի մախտու-
մի տիր, Պէյիլը պիրաթէրի Մէմէլէթլէյն
գալիմազամըղընտա պուլունուպ,
քէտէրի իսէ Ուլահ պէյիլլի ըիւթպէ-
սիլլէ Սիսամ պէյի իտի : Իսթէֆանա-
քի պէյ իսկիլթէրա թարաֆըլը պու-
լունմուշ, վէ հաթթա Բուլմար թա-
րաֆընտան քէնտիսինն օլան պուլը վէ
իսկուլմէթ իւզրէրինն, Գուրուշէյմէ-
տէթի սահիլանէսի գարընտա պիր
պէյիլը սէֆիլէսի գօնուլարազ, մու-
հաֆազայի նէֆիլէն տէվլէթլէ իթինն
օլունմուշ իտի :

Այէգօ բաշանըն էնիլլէլէրինն պի-
րիսի Լօնտար սէֆիլի Գօսթաթի Միւ-
սիւրիւս բաշա տըր քի, պու տա Եու-
նանլար թարաֆընտան, Աթինա սէ-
ֆարէթլիտէ իթէն ճէրհէ չալարազ
տէվլէթլի մաթ պուլաթը պուլուն մուգա-
պիլ Եոնանտէն պուլուն մուգապիլ
թարաիէն ալմըլ իտի :

Պէյիլէ ֆաթիլէտա տէվլէթլէ սատա-
գաթ իթմիշ Այէգօ պէյ հազգընտա
տախի ալիլիլէն թալիթի օլունարազ,
եհթմիշ սոգուլ ըմազանընտա թէ-
լէկրաֆ միւտիլի, վէ սէքտէն սէնէսի
սէֆիլիտէ ալլ իլէ 83 թարիլիտէ
ուլէս սահիլիլլէ մէճիլի վալէս, վէ
88 մուհաթէմիտէ թէշքիլաթը ճէտի-
տէտէ ուլէս էվլէլլէլլէ ահթամի տա-
լիէն ազալըլըլա թալիթի օլունմուշ,
վէ պիր ալալըլ իսթիֆա իլէ եալըն-
նա չէթիլմիշ իտի :

Այէգօ պէյ 88 ընէնէպինտէ նաֆիա
միւշաշարըլընա վէ 89 մուհաթէմիտէ
տէ պալէս իլէ մէարթի միւշաշար-
ըլընա նասպ օլունուպ, 90 ընէպիլլէվ-
վէլլիտէ ինֆիսալ իթմիշ, վէ 93 էվա-
սէթիլտէ ըրիլմիշ պէյի սալիար վէզարթի-
լէ Վիլէնա սէֆարթիլլէ պէճա կէօ-
րիլլէրէթ, մուհաթէպէ էվլիլլիտէ ին-
ֆիսալ իթմիշ տիր :

— Ժուրնալ տը Սէն-Բէթրէսպուրկ
նամ զազէթատա շու աթ իտէթի պէնտ
կէօրիւմիւշ տիր :

Նասըլ քի պիր գաշ տէֆալար, վէ
հաթթա շու սօն իթի կիւն զաֆթըն-
տա պէնան վէ թաաթի իթմիք, Պէր-
լին մուհաթէսինն ինքսանտան պահ
օլունտուղունտա, պիւթիւն էնէպի
զազէթալարը, վէ քէմալի թէնտիլ-
լէ սէյլէրիլլէ քի, էնէպի տիրմաթ-
լարընտան պաղըլարը, հալը հազըրա
եալընը պիր իսկուլուն նոգթայի
նազարընտան պազմազտա տըրլար :
Եանի պիլմէք իսթէմէքտէ տիրլէր քի,
մուգարըն օլան վազըլթա, Բուսաս-
քէրլէրի Բուլմէլի վէ Պուլլարիլմաթ
թալիլիէն իտէնէթլէր մի եօզա իթ-
մէնէնէթլէր մի : Չօնն իտէրսին քի
պիւթիւն մէսէլէ պու մատտէ իւզրէ-
նէ տիր, վէ գօնկոն եալընը պուլուն
իլլին թօլմանմը տըր, վէ 1878 յուլիս
13 թարիլի մուհաթէ, եալընը պու
մազսէտլէ ազա օլունմուշ տուր :

Հալպու քի մէսէլէն պէյլէն
նազար իթմէլլէ, պուլուն եալընը
պիր ճիլէթի ըիշ նազարը տիգա-
թա ալընմազտա տըր, վէ լաթին մէ-
սէլէնն տիկէր վէ տիլէպիլլիլլէ քի էն
մուհիմ ճիլէթի, եանի էվրօքանըն
մուհաթէն իլէ թայիլին լյէտիլի, ֆա-

գաթ հիլ պիր թէնէմիւնտալ ալթըն
ալմըլ օլմատըր Բուլմէլի Եարգիինն
հալի ալա թահթը իթինաեալ ալթ-
մաազտա տըր : Բուսիս տէվլէթի,
ազա իլլէտիկի թէհալիտալթըն էն սօ-
նունու պիլլէ իֆա իտէնէթ օլուր իսէ,
վէ Բուսա ապըրլէրինտէն հիլ պիրի,
Պուլլարիլմաթ իլէ Բուլմէլի Թօրաղը-
նա աեազ պաազա, վէ Պալլա-
կէլիտէրի տէվլէթի Ալիէնէ թէսիմ
իտիլի իսէ, էվրօքանըն քէնտի նիւա-
թի իսլահաթ քեարանէսինն Բուլմէլի
Եարգիտէ վէ տէվլէթի Օսմանիէնն
սայիր վիլաեթլէրինտէ ինքա օլունա-
նաղընա տայիր ետիլիտէն նէ՝ ընհի-
լէրի օլունազ տըր : Մէզքիւր իսէթի-
լէրին աեթմի ինքսանտան մաաթա,
մուհաթէնն ահթամի գաթիլիէսինն
տախի ֆէսիս իտիլէնէլին տայիր վէս-
վէսէ իթմէլլէլլէ մահէլլէ եօգ մուտուր :
Մուհաթէնն 15 իննի պէնտի ահ-
թեամընա, Բուլմէլի Եարգիտէ, ին-
թիլլաթ տախիլի, եերլի ժանտարմա
վէ աաքիլի միլլէրէն իլէ մուհաթա-
ղա իտիլէնէթ տիր : Յազաթ 16 ըննը
պէնտ մուհաթիննէ, վիլաեթլի տա-
լիլի եալաթ իտիլի էնիլլէթի մու-
լաթաթալ ալթընա պուլունտուղուն-
տա, վալիինն, աաքիլի Օսմանիէյի
ճէլպէ հազգը պուլունմազ տըր :
Պէյլէ պիր հալ վուգուլիտէ, Պապը
Ալի պու գարարը, վէ պու գարարը
ինթաճ իտէն էսպապը, Տէրիսաթէթ-
տէ պուլունան տիւլի էնէպիլլէ սիւ-
ֆէրաթնա պիլաթիլլէ տիր :

Պիլապէրին գօնկոն, Բուլմէլի
Եարգիինն սաաթէթ վէ աալիլի իգ-
թիլաթ իլլին, աաքիլի Օսմանիէնն,
վիլաեթլի մէզքիլլէտէն ուզազ-
տա տուրմաթ ինապ իթմիլլին
հիւլմ իլլէլլէ տիր, ֆազաթ տիկէր
թարաֆտան տա վալի, տէյիլ եալընը
վիլաեթլի էնիլլէթի իլլալ իտիլի-
կինտէ, իլլա, էնիլլէթի մէզքիլլէ
մուլաթաթալ ալթընա պուլունտու-
ղունտա տախի աաքիլի մէրգու-
մէյի ճէլպէ իտէպիլլէ տիր, վէ պու սը-
րատա հաթիմի մուլմէք եալընը Պա-
պը Ալի օլունազ տըր, վէ պու իսկ-
սունն էսպապըն, տիկէլի մուազ-
ղամա սիւֆէրաթնա եալընը քէնտի-
սի պիլաթիլլէ տիր : Սիլլէրալը միւ-
շարիլլէյիլլէ տէ պու էսպապըլլէթ-
թիլլէ ու թահթը իթմէլլէ հազգ-
լարը օլունաթ մը տըր, վէ անէրի թէ-
գէթըլը ալթընա գօնուպ, ընտա ի-
տէպիլլէնէթլէր մի տիր, իլլէ պուլուն-
լարտան աալա պահս օլունմալլէ տըր,
վէ իսթիլա միւտտէթլինն իսթամը
իսկուլունտա հիլ պիր գարար վի-
րիլմիլլէ տիր :

Իլլէ Բուսա ապըրլէրինն չէթի-
մէլլէրինտէն պիր կիւն սօնա, Բուլմէլի
Եարգիտէ պու հալ վուգու պուլունազ
տըր : Հալ պու քի չիմտիլլէ գատար
էվրօքա մաթպուլաթըն վէ էքսէր էվ-
րօքա գապիլլէթլարըն իլլալ իտէն
մատտէ, եալընը Բուլարըն աղիմէ-
թի մատտէսի տիր : Պէրլին մուհաթ-
տէսինն ինքսան իսկուլուն, եալընը
պիր ճիլէթլէ տիկէլի մուազղամանըն
նազարը տիգաթալարըն չօրմազտա
օլունուղունու պէնան իթմիլլիլլէ տէ,
հազգըլըլլէ եօգ մու իտի : Բուսիս
հիլ էթմէլլէ, Պէրլին մուհաթէնն
15 իննի վէ 17 իննի մատտէլլէրինտէն
տօլլը հաթիլ օլունազ միւշքիլլաթը
աղիմէյի, Բուսա աաքիլիլլին, գան-
լարըլլա միւլէմա իթմիշ օլունուլարը
աղաղիտէն չէթիլլէ պաշարաթալարը
կիւն կէօրմիլլէ վէ կէօթիլլէ տէյիլ
տիր, իլլա, գօնկոնն իթմիլլէլլէ
մանընտա պիլլէ մէզքիլլէ միւշքիլլաթը
իսպալը վէրմիշ, վէ կիւն Բուլմէլի
աաքիլլէրինն իտիլլին քեաֆթէյի
տէվլէթլէր թարաֆընտան մուվաֆա-

գաթ օլունմաթըլա, վէ կէրէթ պու թա-
սալլուր գապուլ օլունմաթըլընտա,
յուլիսին 9 վէ 10 ըննու կիւնլէրի ազա
օլունան մէլլիլլէրտէ, մուհաթէնն
մէվգըլի ինքսան վազը՝ իսկուլունա
տիգաթալ վէ նէզարթի իթմէք իւզրէ,
տէվլէթլէր նամընա ինքայի թահիւտ
իթմէսինն, գօնկոնն իսթար իթ-
մէլլէ, միւշքիլլաթ մէզքիլլէնն էօ-
նիւ ալթմաթըն թալէպ իլլէլլէ տիր :

Աննազ պու թէլլիլլէրտէն հէր
պիրիլլին ուզաթալըլ հալ մալիլաթիւր,
Պու կիւնքի կիւն իսէ, հատտէ կէլլիլ
գէմանտան պահս իթմէք վէ օլ պապ-
տէ չիլլէտէթտէ պուլունմաթ օլմա-
եալ, իթմալ իտիլլէնէթ օլան պօլ եեր-
լէրի կէօթէրմէքտէն, վէ տէվլէթլէ-
րին պաշընա սայ ու իգտալարընն
սարթ իտիլլէնէլի նոգթաթը իրաեթ իթ-
մէքտէն իպարէթ տիր, էկէրի, սուլ-
ու սալահէն ճիտտի օլմաթը, վէ Եար-
գըն երկրիւնտէն սուլու ումուլինն
պէթէթար իսլալ իտիլլէսի իսթէնիլ-
մէլլ իսէ : Չիւնքի չիւպհէ եօգ տուր
քի, Բուլմէլի Եարգիտէ աալիլին թէ-
միլլին, աանազ Օսմանլա աաքիլլէրինն
օրատան ուզազ պուլունմաթըլա հա-
սըլ օլապիլլը, նասըլ քի գօնկոն տէ,
մուհաթէնն 15 իննի մատտէսինտէ
պուլուն պէյլէ հիւլմ իթմիլլ տիր, վէ
պու էսալը չարթըն աեթմի իֆաթ ի-
լին, եալընը հիւլմէթի Սէնիլլէնն
քէլլիլլէ վէ մուհաթէմիլլէ միւլա-
պաթ իտիլլէլլէ :

Պիլ իսլալի տէֆալար սէյլէտիլլէ քի,
հիւսնի իթիլաթ վէ աալիլ հուսուլի
մատտէսի, էվրօքանըն էլիլլէ տիր,
վէ մէզքիլլէ հիւսնի իթիլաթ նէ գա-
տար շաթուգ հաթը օլուր իսէ, աա-
լիլ տալիլ օլ գատար էնիլլէթլէ հա-
սըլ օլունազ տըր : Հէր գաթը կիւն քի
Բուլմէլի Եարգի վալիիլլէ եալընը քէն-
տի էթիլլէ Օսմանլա աաքիլլէրինն ճէլ-
պէ միւլթէթլի օլմաթը, վէ պէյլլէ
պիր նուֆուլտան ֆարիլ կիւն իսէ,
պու իսկուլուն հէր քէս իլլին, վէ Օս-
մանլա իսպիլլէսի իլլին տախի մէնֆա-
ալթը օլունազ տըր :

ՍԵՆՏԻՆ ԹԵԼԵԳՐԱԲԻ

Մուլունմէնն 40 իննի նիւսիլլէսինտէն
պազըլլէ

Մահէլլի մէնգարէնէ կէօնտէրիլմիշ
օլան աաքիլլէ, օլ մէրթէպէ իպարաթը
սաաթաթալ վէ չէճաթ իլլէլլէր տիր
քի, նէ գատար մէտէ օլունմալար ազ
տըր : Պուլար, սանտալարա, թու-
պաղարա վէ գաթըլարա ըաթիլ օլ-
մուշ օլունուլարը հալտէ, հիլ պիր չէյ-
տէն ֆիթուր կէթիլլէնէթլէ, տայիմ
մէնգարէյի ֆէլաթէ իւզրէրինտէ պու-
լունմուլար տըր : Աաքիլի մէրգու-
մէյի իւզապիլ վէ օթուլլէ նէֆէր թա-
լիլլէ թէլլէթ օլմուլար տըր :

Բիվաեթլէ կէօրէ, պու ֆէլաթէթ
էսաաթնտա Բօրգոթ նամընտա պիր
չալուլ օթուլլէ իթիլլէ նէֆէր չօլուգ չօ-
նուգ վէ գըրգ պիր նէֆէր գատըն
գուրթարմը տըր : Մաճարիլլանըն
հիւսար ալաեթնտան պուլունան Մ.
Չիւպօլիլլէ նամ միւլաղիլլէ էվլիլ, գըրգ-
սէթիլ սաաթ միւտտէթ աղաճ տալա-
րը իւզրէրինտէ վազըլ կէլիլլէ օլան
օն քիլիլլէն միւլէքթալ պիր ֆաթիլ-
եաթ, էքսէրիսի սուլգտան եարըն էօ-
լիւ օլունուլարը հալտէ, էօլիլմտէն
գուրթարմը տըր : Մաճարիլլանըն
պիր ազ սօնա, Մ. Չիւպօլիլլէ, տիկէր
պիրիլլին տախի գուրթարաեթ տիր-
քէն, աղընա եարալանմը տըր : Էլ-
հասըլ պու չէճաթըլ զապիլլէ, եալը-
նը պաշընա օլարազ, ալթմըլ եէտի
նէֆէր էրքէթ, վէ սոգսան իւշ նէֆէր
գատըն գուրթարմը տըր :

Պիր էվ իսլալընա եարալան կէլլմէ-
կէ չալընա պիր գաթը, իւզրէրինն

տ՝ վար երգը միայն բարձրանալով, վե
թափվելիք ինչ տեղումնիստ պուրու
նան ետտի նեֆեր գառնը պողպատե
լար տըր :

« Ինչպե՞ս թե՛ անհիշատակ շատ
գաթ վե համարեթ ետերերի ետնը
տա, պիր թագըմ տա համարեթ սիգ
լիք ետերերի կեօրիւմը տիր : Եւ
լեքի պիր թագըմ վասայիթի նագլիյե
սահարայերի, նիյն պիշարեկեանը ագչե
իլե սանալ ետաօտ գառնը լարնա
պիտիւրմը իսթմիյի տիր : Նաալ
քի Սէկտին հալիստեմ պիրի, թեք
միլ վարտաթըն պիր սալ իւղերինե
եիւքլեմպ, տերուինտե սեքսն նե
ֆեր գառնը վե չօրուգ չօնուգլարն
իմա տա պեքեմէքտե օլտուգլար պիր
իտանին ետնուտեմ կեչմիյ, վե մեր
գուժան պիշարեկերին ֆիզան ու ֆեր
եաալարնա սալա հեվալեյի սեմիթ
մեմիյ տիր : Պիտապերին ապերեր մեր
գուժան սալըն գապթ իթմիյի, վե
օլ պիշարեկեր սալըն իւղերինե թօրան
մը իքն, էվ տե երգը մը տըր :

« Մարտն 13 իւնիս կիւնիւ, Ալս
թրիւս իմերաթօրու, մաեթիւնտե Մ
թիյա վե Մ. Վէնքէյմնամ գաթլար
իլե իքի ետվեր պուրուտուղու հալտե
մահէլի մեղարեկե կեչմիյ տիր :

« Երմէնտե քեր ըսթափօնուտե կթ
րաթընտա պուրուտան խալգ, եիւքսեք
սեւալեր իլե իմերաթօր թրեկինիս
րուտանի խալգ պիր միյ տիր : Իմերա
թօր, պիր թուգալարաքիպէն, չե
րին խալապաթըն տօլալարգտան սօն
րա, Բէշթա թարիգիլե տօղրուտա
Վիլենտա ագիմէթ իլլեմիյ տիր :

« Սէկտին չեհրի, հալալիսիլե պերա
պեր 9700 խանտեմ միւրեքքեպ խոս
րեմի բարթօրօտա նագարէն, չիմի
իսե, եալընք տէօրթ նահիւտե, քի
իսեկեր տալիս իչիտե օլարագ, 261
իսնե գալըն տըր, վե պուրուտան
72 առետի տե խալապ հալտե տիր :
Պուրուտան պերապեր սօգալարտա
եիւղերեմ նալարըն մեվնուտ պուրու
տուղու սեօլլեմէքտե տիր :

« Թէյս նեհրինիս սեւտի օլան մա
հէլ, ֆիրարէն քենտիլերինի գուր
թարմաեա չալընա պիր թագըմ պի
շարեկեան իլե տօլմուլ տուր : Պու
շարեկեր սօնուգտան վե նեմագտան
ֆեվեյալտե մեղագաթ չեքմէքտե,
վե վիճուտերինի, տամարտան չեքիպ
գօթարտը ըսլանմը սաման բար
շալարընա էօրթմէքտե տիրեր : Սու
լարտան ճանլարըն գուրթարմը օ
լանլարտան չօղարը, աճըգտան վե
սօնուգտան չեքտիլերի մեղագաթ
տաեանաճարագ վեֆաթ իթմէքտե
տիրեր : Զաթէն սայիր չեհրերե նագլ
իտիմիյ օլան պիշարեկեան միանըտա
պիր չօղ խալապը գուհուր իթմիյ
տիր : Եւհրին ճիւղարնաքի մեչե օր
մանը աղաճարըն իւղերին իթիւս
իթմիյ օլան գաղազեմէկեան իչիտե,
բեք չօղար վար տըր քի, օթուղ ալ
թը սաաթտան պերու աղըլարընա
պիր ճիւղի նագաթա պիր : Գօյմալը
լար տըր : Էսվալա ֆեվեյալտե գըլ
լեթ վար տըր : Էսվալի զաեթ մեյ
եուսիւթ իչիտե տիր, վե սահիւն
բեք տեհեթ իլ մեղարեկեր վուգու
պուրուտա տըր : Պու պիշարեկերտե
չօղար, սիկուրթա գուրթանալարըն
տան ագչե ալմագ, վե սուտա զալպ
իթտիլերինի աթէյ իլե էլտե իթմէք
իւմիտիլե, քենտի խանէլերինի, պիգ
գաթ քենտի էլլերիլե աթէյ վիւմէք
տե տիրեր :

« Երմէն տը ֆեր մեվեիֆի տեհեթա
միգ պիր հալտե պուրուտագտա տըր :
Թրեկեր տայիմա կիտիպ կեմէքտե, վե
հր տիրիւ իտանէլեր կեթիւրտիլերի
կիպի, նիյն սեֆիլերի տալիս գառնը

լար վե չօրուգ չօնուգլար իլե պիրի
տե, հիւրիւմէթ գօմիւրեկերինի թայ
երին իթտիլերի չեհրերե կեթիւր
մէքտե տիրեր : Թըմըլարտան, ֆի
քիտուտան, Արաաթան վե խուսուսիլ
լե Բէշթա տան լաեմ գաթի եհնի տ
տեմէր, սանալար վե հալալիսի զա
րուրիւ կեմէքտե տիր :

« Մարտ 17 տե, Թէյս նեհրի 30
սանթիլեթ, քեղալիք նեհրի մեգ
պուրուտա սայիր մեմարալար տալի
խալիսե թենեղիլ պուրուտի տիր :
Պիտապերին չու զաղապըն վե եհնիտե
ֆեվալեթիլեր վուգուլիսին ետնու ալ
նաալար մեմուլ օլուտագտա տըր :

« Ալսթրիւս Մաաթ չեհրերինի
քեթիլ ֆեվիտե, մերգուժան պիշարե
կեան իչիս իտանե տեֆիլերի ալը
մը, վե իլք տեֆա Ալսթրիւս իմեր
րաթօրու քենտի սանտըղընտան 10,000
ֆիրին իտանե վիւմիյ տիր : Մաա
րիւտան մալիսե նագըրը Զաթարի,
եւտ, տե 200,000 ֆիրին օլտուղու
հալտե, մահէլի մեղարեկե կեմիլ
տիր :

« Մաաթիւսն իմերաթան մեհիւսի
տալի Սէկտին գաղազեմէկեանը իչի
պիր միւս ֆիրին իթաալըն գառար
լալարըն տըր :

ՐԵՍՄԻ

Մուսմէլիսի մայիսին նագաթ
թահիլի հագքընտա նեչր ու իլան օ
լուտան գառարմաե իլլեթիլարնա,
սեչնի սալըգա էմվալընտան գալան
պաղաեանը տալիս սեչնի հալիլե
էմվալ կիպի պեչտե պիրի իչիս պիր
լիւտա մուգապիլ տէօրթ եիւղիւք
գալիս վե իսթ թարագը իչիս նագա
թ իթիլ օլուտագա իսե տե, նու
գուտու հեր թարագա միւնթէլի օ
լամաալար վե էհալի ետնիտե խալի
գալիս պուրուտա միւլապեմիլլե
սալը հալ էմվալիլե պերապեր, սե
նեչնի սալըգա պաղաեանըն տա
նագաթ թեմիլեմիլտե տիւլարը իս
րեթ վե միւլքիլաթ օլտուգլարնտան
պահալա, էքսեր մահիլերտե իսթի
թաթ օլուտագա պիտան, հեմ մու
սմէլաթ ումուսիւթին թեհիլի վե
հեմ տե գալալիս իմհաալ սուրեթիլին
թեպիլի զըմընտա, հեմվալար միւ
հիմե գալընը օլան թօգսան տէօրթ
սեչնի պաղաեանը սալը հալ էմվալ
միսիլա, գառարը վագըլե թեմիլիլ
իսթիլա գըլընագ իւղեր, տօգսան
իւլ սեչնի զաեթիլե տեկիլ, կեչն
սեչնիլե էմվալ պաղաեան օ սեչն
տեմ գալան սայիր զիմմաթըն նագ
տեմ իսթիլապընտան սարթը նագալ
իլպու տօգսան պեչ սեչնի հալիւ
նը զաեթիլե տեկիլ իւլ ալ զարթըն
տա թեմիլեյի տեչիլ տեչիլեմէն պեչտե
պիր վարտաթտան հաալ օլան գալա
լիս կիպի թեպիլ տեչիլե հուղուրըն
տա զընպալաճագ իւղեր պիր լիւտա
մուգապիլ տէօրթ եիւղիւք գալիս վե
եիւղ զուրը մեթալիլե մուգապիլ իւլ
պուրուտա եիւղիւք գալիս վե ալընագ
մեհիլի վիւքէլա գառարըն պիլ իս
թիլա մաղընը միւսաալտեյի սեչնի
չի հաղըթիլ Բատիլահի պուրուտա,
մալիսե նեղարեթ ճէլիլեմէն թեպիլ
ղաթ իհրա իտիլիլ, վե պու սուրեթ
հեր հալ վե քեթարտա վե խուսուսիլ
իլպու գալիս պեթիլեմիլտեմ ընթ վե
իմհաալ եուրուտա չիմտիլե տեկիլ
մեչնուտ օլուտըն իթիլիսար օլան էլ
թաթ վե աթաթ ճէլիլեյ պիր իլալե
օլարագ, հագիլաթէն չաեանը մեհ
մեթիլ պիր ինայթ օլտուղու կիպի,
գուրուտա խալիլեյ նագաթըն տօգ
սան իւլ սեչնի զաեթիլե տեկիլ իւլ
չեչն սեչնիլե էմվալընտան վիւտաթ
իւլ զընթիլ պուրուտան պաղաեանըն մեգ

տարը, գալալիսին մեղաալար մեվնու
տիտեմ բեք չօղ զիտաե օլտուղու
հիւթիլ, չու իւլ ալ զարթընտա ու
մուսմէլիսի պու միւսաալտեյի սեչնի
տեմ իսթիլապե իտեմէլի միսիլա,
պիր եանտան տալիս գալիսին հե
ման պու միւսաալտե իչիտե իմհաալ
գալիլե մեմուլ պուրուտագալա, մաեթ
թեչեքիւր իլանը քեչիլեթ իպ
թիտար գըլընտը :

— Իթալի նամ զաղեթա, Արնալուտ
մեպուտանը թարագընտան տիւլի մու
աղաճաեա թագալի օլուտան լայիհա
նըն սուրեթիլին նեչր իլլեմիյ տիր : Պու
արգուհալ, իտարըն 28 թարիլիլ
Բեմիլգաթան եաղըմը օլուգ, 49 իմ
ղաեթ հալի տիր :

Մեղքիլ լայիհաալ, Արնալուտա
րըն, քենտի միլեթիլերին մուհա
ֆաղա իչիս հիլ պիր ֆեթաալարըն
թիրիլ իթմէմէքիլե գառար վերմիյ
օլտուգլարը, վե Եուրան տեվեթիլին,
Արնալուտագ արագիս իւղերինտե
հիլ պիր հագքը պուրուտագալը, վե
Եուրանլարըն, Արնալուտալար տալ
քենտի հիւքիլերի ալթընա ալմը օլմա
աղալարը, վե կերչի Արնալուտալար Եու
նալար գառար ալմաեյիլլե իսե տե,
տալալարը անլերին տալալ գառար
մուգաալտե իտուկի պեեան իտիլիլ
տիր :

Սօն վուգուտալար, Արնալուտագ
տա թեգաալալ վե մեթիլիլլե թա
սալվուրարըն ուեանտըմընտա տըր :
վե պու կիւնքի կիւն Արնալուտալար
քենտի հագքընըն էլլերինտե պիր
սեչնեթ թուլալար, վե միլեթ գալի
տեպիլ իսթիլա իլլեթեթ, էվլարաեա
միւրաճաալ իթմէքտե, վե Արնալուտ
գալընը մահիլընա միւսաալտե իթմէ
մեպիլ, էվլարաալտե թեմէնիլ իլլե
մեքտե տիրեր :

« Թեքիլ Արնալուտագ, տիտարա
լիհա, պու կիւնքի կիւն պալ գալալ
րարագ, վե գօլալընը, գօնկե թե
չեպիլալիւնե եալալ իտեմիլլե տօղ
րու աղաալարագ, ումուլեմ մեյիւ
սիլեթ նիտալ ալա իլլեմէքտե տիր :
Վե հիլ չիւպէմիլլե եօգ տուր քի մու
աղաճալ տեվեթիլեր, Արնալուտագ
Եուրանլար ֆեթաալ տեթեթ, պիր հագ
քընը իհրալընա միւսաալտե իթմէե
եթ տիրեր :

Արնալուտագալալ պաղաալ թե
միլ իտիլեթ քուր իսե, Արնալուտագ
Շարգաալ տիւլի միւլթեթիլեմէն
միւլիլին ֆիլիլի օլաճագ տըր :

« Էլկեր հիւքիլեթիլիլ, արալիլիլ
տեմ պիր գըմընը, եանի մեվալը
հարպիլե վե թիւճարեթեմէն օլան
վե պաղաալըն ալաալալար պուրու
նան եա Բեմիլգաթ, եա Արթալ վե
եալաալ Եանաալ, Եուրան տեվեթի
նե թեք իթմէլիլե մուլաթագաթ
իթմէ պիլե, պիլ, վաթալընը իւղե
րինտե քենտիլիլ թեթիլ իթմէլե, վե
Եուրանա վալի պիր միւլաթիլե մեյ
տանը պաղաճաեա գառար վերմիլիլ
տիր : Էլկերիլիլ Եանալիլ ըլլըն
լա աղալարընը չեթիլալ, տիւլմէն
պեթեթեթիլ, վե սօն նեթեթիլիլ
գառար քենտիլիլ չիտեթիլ մեյիւ
սան իլ միւսաալալ իտեմէլիլ :

— Պրանտաալ Մարիաթ թարագա
թընտան Սէկին նամընտա պիր բաթ
սօն սեչնեթն պերու պիր չօղ էլքեթ
չօնուգլարըն ըրընա գաալ իթմիլ օլ
տուղուտան, ճիւտեթ մեհեթեթի
նիլ գառարըն 20 սեչն, քեղա, Զը
րանտաալ Սէկի Գրոա (Ալիլ իւլ) թա
րիլաթընտան Հէնի նամընտա պիր
բաթա 1875 սեչնիլտեմ պերու չա
կիտանընտան պիր չօղ էլքեթ չօ
նուգլարըն ըրընա կիլմէլլե, 20 սե
նե քիւրեթե հիւքիլ օլընընտա տըր :

— Բարիտե Պրան-Պուրուտա սօ
գաղընտա 6 նիւմէրօլու խանէնիս ի
քիւնի գաթընտա զեվեթիլ իլե պերա
պեր իսքեան տեմ Հիլը նամընտա 26
եաղընտա պիր տեվիլալը, կեչնտե
իմհաալ պիր մեթուլ ալա իտիլ,
պուրուտա զեվեթիլին քենտիլիլ ալ
տաթագաալ օլտուղու պիլիլիլիլ,
վե հաթթա մերգուժան արգաալարը
տալի մեղքիլ մեթուլաալ սեօլլե
նե սօղլերի քենտիլիլ թեքարա
մը օլտուգլարընտան, մերգուժալե
նեյիլիլ հալտե հիտաթիլեթիլ վե էսեթ
իտերեթ, անիտե գալան բեթերին պիր
մեթուլալ եաղար, իլ պու մեթուլ
պընտա, զեվեթիլին էօլտիլալեթե, վե
պաալեթն քենտիլիլ տե թեթիլ նեթա
իտեթիլին պիլիլիլ, վե ֆիլիլալ
գե էվլալ զեվեթիլին, վե պաալեթն
քենտիլիլ ըլլընտա վուրուլ թե
լեթիլտեր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ճիւմաալ կիւնքի զաղեթագա ի
լան օլուտագալ վեհիլ իւղեր, ֆեր
տաալ ճուճալ իթեթի կիւնիլ Պէյօղ
լուտա վագը Ս. Երրոգուրիլ քի
լիսեթիլտե, հալմէթուլ Բուսիլ իմեր
րաթօրու իթիլին Ալթաալար հագ
րեթիլերի ալալիլտե բաղալալ կիւ
նիլ վուգու պուլան սուլի գաալալ
պիլա քենտի գուրթուլալ օլմաալտան
տօլալ, Ալալալտան թեչեքիլ նիլլե
թիլլե, ներսէս սրաղան հաղըթիլերի
թարագընտան գուտաալ չիթիլ թագ
տիս օլուտուլ, վե մեղքիլ րուհանի
զիլեթիլ տե Բուսիլ սեթիլիլ բեթնա Լօ
պանթ վե Սըրպիլ օրթա էլլիլ Ս
Դիլիլիլ հաղարթընալ սեֆարեթ
մեմուլարը, վե պաղը գապիլտե, վե
հաալ 25 նեթեր գաալար զեվաթ հա
ղը պուրուտուլար տըր :

Եվիլ մեղքիլտե քիլիլիլ մեղ
պուրուտա իթիլ գառուտա տալիս սան
ճաղար վե իլեկեմուլ թեթիլեր իլե
թեթիլ իտիլիլ օլուլ, գառուլարըն
էօնիլտե տալիս գիլիլիլ գալալալարը
պեթեթիլիլ տիր :

Սեֆիլիլ միւլարիլլեյիլ իլե մայթիլ
րինտե պուրուտան զեվաթ, քիլիլ իս
թալընտա խորհրդարանալ թեչիլիլ իթ
միլլեր, վե իլթիլալ լաղըմէ իլե գա
պուլ օլուտուլար տըր :

Պուլար տալեթիլ օլտուգլարընտան,
պիլթապիլ իլիլիլ օլմաալարընալ կեմիլ
լեր իսե տե, իլիլիլիլիլիլ կեթե,
Բուսիլ սեթարեթ իսեթիլտեմ պիր
գալ զաթլար, էլպիլիլ զալլիլ ընս
միլլե իլե կեմիլլեր տիր :

Եվիլ մեղպուրտե, քիլիլտե տե
րուտան վե իսթիլտե, բեք չօղ
ճեմաալ պուրուտուլ, վե պուլար
կիլթեթ իւղեր տիւլար չեթաղալարըն
տա, պալարըն չալաալ, հուրա
սեւալարընալ պաղընընտա տըր :

Պիլթապիլ չու զիլլեթիլտե, միլլիլ
սայիլտեմ տալիս խալիլե գալաալ
ըգ պուրուտուլ տուր :

Միլլեթիլիլ Գաթիլ չաալիլիլ
գըմընըն ումուլ վե մեթալիլիլ ճիւ
մանիլեթիլ թեմիլեթե մեմուլ օլ
մագ իւղեր, Հաալալ էթեթիլ հագ
րեթիլերին թահիլ սեղարեթիլտե
օլարագ, օն իթիլ նեթեր աղաալ միւ
րեթեթ պիր ալալ մեհիլիլ թեթիլ օ
լուտագաղըն պուրուտան աղալ
մը իտիլ : Պու քերթ ալարընը
մալիլալալ նագալըն, մեղքիլ մեհ
լիս թեչիլ օլուտուլ, վե աղալարը
չու աթիլալ զեվաթտան իպարեթ
պուրուտուլար Մըրըն Օնիլ պեյ
եալլեր պեյ, Թընլըն Բուղիլ էթեթիլ

